UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu	**Geografia**
Časový rozsah výučby	**1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín**
Ročník	**deviaty**
Škola	**Základná škola Belehradská 21, Košice**
Stupeň vzdelania	**nižšie stredné vzdelávanie – ISCED 2**
Dĺžka štúdia	**5 rokov**
Forma štúdia	**denná**
Vyučovací jazyk	**slovenský jazyk**

Školský vzdelávací program je vypracovaný v súlade s inovovaným Štátnym vzdelávacím programom pre nižšie stredné vzdelávanie, ktorý nadobúda účinnosť od 1.9.2015

1. CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet geografia rozvíja u žiakov poznanie výnimočnosti a jedinečnosti planéty Zem. Pomáha správne pochopiť podstatu javov a procesov prebiehajúcich na Zemi a uvedomiť si princípy existencie života. Pomocou geografie spoznávajú krajinu v jej komplexnosti a zložitosti. Podporuje snahu porozumieť vzťahom medzi jednotlivými zložkami a prvkami krajiny a chápať ich silnú vzájomnú previazanosť. Základnou zručnosťou, rozvíjanou v geografii, je práca s mapovými podkladmi v tlačenej a digitálnej podobe. Vedieť mapu vyhľadať, čítať, pracovať s ňou, analyzovať jej obsah a interpretovať ho, orientovať sa v nej a podľa nej v neznámom prostredí, tvorí základ geografického myslenia a vzdelávania.

Dôkladné poznanie Zeme je nevyhnutnou podmienkou jej ochrany. Každé miesto na Zemi je osobité. Od iných sa odlišuje typickým podnebím, rastlinstvom, živočíšstvom, ale aj obyvateľmi s vlastným jazykom, kultúrou a spôsobom života. Tolerancia žiakov k inakosti predpokladá pochopenie podstaty príčin rôznorodosti a rozmanitosti jednotlivých krajín. Vyžaduje úctu k princípom demokracie a občianskej slobody, ktorých nerešpektovanie môže viesť k vojnovým konfliktom a globálnym katastrofám. Geografia zohráva v tomto smere nezastupiteľnú úlohu. Zdôrazňuje súvislosti a nie vždy jasnú prepojenosť príčin s dôsledkami. Formuje osobnosť mladého človeka upozorňovaním na podobnosť, ale aj zvláštnosti regiónov, ktoré porovnáva so Slovenskom, pričom poukazuje na jeho jedinečnosť v kontexte Európy aj sveta.

2. CIELE PREDMETU

Ciele predmetu sú v súlade s cieľmi vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet geografia, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Žiaci vyhľadajú, porovnajú, posúdia pravdivosť a zhodnotia dostupné informácie o krajine z rôznych informačných zdrojov, prezentujú informácie o krajine v rôznych podobách (texty, grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.), interpretujú mapy rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe, zdôvodnia rôznorodosť prírodných podmienok na Zemi a ich vplyv na život človeka, zaujmú postoj k najvážnejším problémom ľudstva a ponúknu vhodné riešenia pochopia zložitosť krajiny a silnú vzájomnú previazanosť jej prírodných a socioekonomických zložiek.

3. KĽÚČOVÉ KOMPETENCIE

Obsah vyučovacieho predmetu geografia v 9. ročníku vedie k postupnému osvojovaniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií, ktoré sú v súlade s profilom absolventa nižšieho stredného vzdelávania schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

4.- 5. OBSAHOVÝ A VÝKONOVÝ ŠTANDARD

Obsahový a výkonový štandard predmetu je v súlade s obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet geografia, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.
Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný vzdelávací predmet **– ŠVP, 2015, s. 16 – 31.**

PRIEREZOVÉ TÉMY

Prierezové témy sú implementované v predmete geografia priebežne v jednotlivých tematických celkoch: osobnostný a sociálny rozvoj, výchova k manželstvu a rodičovstvu, environmentálna výchova, mediálna výchova, multikultúrna výchova, ochrana života a zdravia.
Prierezové témy predmetu sú v súlade s prierezovými témami pre vyučovací

predmet geografia, schválenými ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ

Obsahový a výkonový štandard je doplnený o vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti. Opiera sa o vládou schválenú stratégiu. V súvislosti s tým bol v roku 2014 aktualizovaný Národný štandard finančnej gramotnosti (NŠFG).

Témy finančnej gramotnosti sú zapracované do ŠkVP na základe metodiky, ktorú schválilo MŠ SR, dňa 22.augusta 2014 pod číslom 2014-498/40322:5 -10E0 s účinnosťou od 1. septembra 2014.

6. PEDAGOGICKÉ STRATÉGIE

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania		
	Metódy	**Postupy**	**Formy práce**
Austrália a Oceánia Prírodné pomery	reproduktívna; metóda výkladu; heuristická m., m. rozhovoru, projektová m.	analýza; syntéza; indukcia;	individuálna práca; skupinová práca; diferencované vyučovanie; domáca príprava žiakov;
Obyvateľstvo, hospodárske pomery a štáty	heuristická m., m. rozhovoru, projektová m., m. brainstormingu, bádateľské metódy	analýza; syntéza; indukcia; dedukcia	individuálna práca; skupinová práca; diferencované vyučovanie
Polárne oblasti	Heuristická m., m. riešenia úloh, projektová m.,	analýza; syntéza; indukcia; dedukcia	individuálna práca; skupinová práca; diferencované vyučovanie; domáca príprava žiakov;
Amerika – Nový svet Prírodné pomery	reproduktívna; metóda výkladu; názorná m; m. riešenia úloh, heuristická m., projektová m.	analýza; syntéza; indukcia; dedukcia	individuálna práca; skupinová práca; frontálna p.; diferencované vyučovanie; domáca príprava žiakov;
Obyvateľstvo, hospodárske pomery a štáty	m. brainstormingu (hobo metóda); m. rozhovoru; reproduktívna ; m. riešenia úloh, projektová m., bádateľské metódy	analýza; syntéza; indukcia; dedukcia	individuálna práca; skupinová práca; frontálna p.; diferencované vyučovanie; domáca príprava žiakov;

Metódy:

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacích hodín, vekových a osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Z metód vyučovania sa uplatňujú:

1. **motivačné metódy** na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť
   - motivačné rozprávanie /citové približovanie obsahu učenia/
   - motivačný rozhovor /aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov/
   - motivačný problém /upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému/
   - motivačná demonštrácia / vzbudenie záujmu pomocou ukážky/
2. **expozičné metódy** pri vytváraní nových poznatkov a zručností
   - rozprávanie /vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie/
   - rozhovor /komunikácia formou otázok a odpovedí/
   - beseda/riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom/
   - demonštračná metóda /demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín/
   - pozorovanie
   - manipulácia s predmetmi /praktické činnosti, pokusy, experimentovanie, didaktická hra/
   - inštruktáž /vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k pochopeniu slovného a písomného návodu/
3. **heuristická metóda** /učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozbore problému, tvorbe a výberu možných riešení a vlastnom riešení/
4. **projektová metóda** /riešenie projektu, k vedie k vytvoreniu určitého produktu/
5. **bádateľská metóda – 5E** /komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k získaniu potrebných kompetencií žiaka/
6. **praktické aktivity** /samostatná činnosť na základe inštruktáže/
7. **práca s knihou a textom** /čítanie s porozumením, spracovanie informácií, učenie sa z textu, orientácia v štruktúre textu, vyhľadávanie, triedenie, využívanie podstatných informácií/
8. **aktivizujúce metódy**
   - diskusia / vzájomná výmena názorov, argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia problému/
   - situačná metóda /riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov/
   - didaktické hry /zemepisné tajničky, doplňovačky, osemsmerovky/
   - kooperatívna vyučovanie /forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny/
9. **fixačné metódy**
   - metódy opakovania a precvičovania učiva: ústne a písomné opakovanie,

opakovanie využitím učebnice a literatúry, domáce úlohy

9. **špecifické metódy**

- práca s kartografickým materiálom hlavne s mapou, glóbusom, práca s literatúrou
- učebnicou, zemepisnou čítankou a doplňujúcimi zdrojmi, encyklopédiami, časopismi
- využívanie IKT vo výučbe – výučbové programy, dataprojektor, počítač, DVD

7. UČEBNÉ ZDROJE

Na podporou a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	**Odborná literatúra**	**Didaktická technika**	**Materiálne výučbové prostriedky**	**Ďalšie zdroje** (internet, knižnica, ...
Austrália a Oceánia Prírodné pomery	**Učebnica:** **RNDr. Ivan Ružek – Geografia pre 6. ročník základných škôl a 1.ročník gymnázií s osemročným štúdiom** Atlasy: Geografický atlas pre základné a stredné školy , Školský atlas Slovenská republika, glóbus Mapy: Svet, Austrália a Oceánia, Amerika Online mapy Encyklopédie a odborné časopisy: Planéta Zem, Geo, Lidé a země, Nationalgeographic	PC, spätný projektor, vstup. výstup. HW, interaktívna tabuľa, tablet	pracovné listy, multimediálne edukačné CD, multimediálne encyklopédie	Internetové zdroje: portál lepsiageografia.sk, Seterra.com, Purpose games, Quizlet, internetové geografické portály, dostupné aplikácie (pr.Google Earth, Geography learning quiz), dostupné videá a filmy (youtube pr. Domov, Planéta Zem zhora – dokumenty) textový a obrazový materiál, knižnica, metodický materiál zprojektu IT Akadémia
Obyvateľstvo, hospodárske pomery a štáty		PC, spätný projektor, vstup. výstup. HW, interaktívna tabuľa, tablet		
Polárne oblasti		PC, spätný projektor, vstup. výstup. HW, interaktívna tabuľa		
Amerika – Nový svet Prírodné pomery		PC, spätný projektor, vstup. výstup. HW, interaktívna tabuľa, tablet		
Obyvateľstvo, hospodárske pomery a štáty		PC, spätný projektor, vstup. výstup. HW, interaktívna tabuľa, tablet		

Používaná učebnica zodpovedá obsahom UO 9. ročníka.

8. HODNOTENIE PREDMETU

Žiak je v priebehu školského roka hodnotený v zmysle metodických pokynov pre hodnotenie a klasifikáciu žiaka schválených MŠ SR.

Predmet je klasifikovaný

Pri hodnotení pristupujeme ku každému žiakovi individuálne. Neporovnávame výsledky žiakov medzi sebou, ale hodnotíme každého podľa jeho možností a schopností. Snaha každého učiteľa je pozitívne hodnotenie (nielen slovom a známkou). V danom predmete sú žiaci priebežne hodnotení podľa svojich výsledkov snahy a napredovania. Žiakov postupne vedieme, aby sa vedeli ohodnotiť sami, ale aj svojho spolužiaka. Hodnotiť sa budú písomné odpovede /testy/, praktické zadania úloh, referáty a projekty. Pri praktických aktivitách je vhodné tiež slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť vypracovaných praktických zadaní. Na konci školského roka sú žiaci na vysvedčení hodnotení známkou.

Pri hodnotení žiaka sa prihliada na jeho osobnostný rast, ako zvládol učivo, ako vie využiť získané vedomosti v bežnom živote. Hodnotí sa ústny prejav, písomný prejav (písomky, testy), práca s mapou a glóbusom, referáty a projekty. Hodnotenie známkou odráža výsledok práce žiaka, slovné hodnotenie zohľadňuje kognitívne schopnosti žiakov, ich postoje k školskej práci, individuálne i sociálne správanie, celkovú aktivitu. Pomáha pri vytváraní sebahodnotenia žiaka a poskytuje priestor na hodnotenie iných žiakov ako aj seba samého.

V geografii realizujeme priebežné a celkové hodnotenie:

a) **priebežné hodnotenie** - pri hodnotení čiastkových výsledkov prejavov žiaka na vyučovacích hodinách, má hlavne motivačný charakter; učiteľ zohľadňuje vekové a individuálne osobitosti žiaka a prihliada na jeho aktuálny psychický i fyzický stav,

b) **celkové hodnotenie** - na konci prvého polroka a na konci druhého polroka školského roka; vyjadruje objektívne zhodnotenie úrovne vedomostí, zručností a návykov žiaka v danom vyučovacom predmete.

Všetci žiaci sú hodnotení prostredníctvom ústnych odpovedí, písomných didaktických testov, hodnotí sa aj orientácia na mape, prezentácie projektov. Hodnotí sa úroveň osvojenia si základných poznatkov stanovených výkonovou časťou vzdelávacieho štandardu. Pri písomnej kontrole je hodnotenie známkou na základe percentuálnej úspešnosti podľa kritérií podľa vzájomnej dohody učiteľov.

100% - 90% 1 (výborný)

89% - 75% 2 (chválitebný)

74% - 50% 3 (dobrý)

49% - 30% 4 (dostatočný)

29% - 0% 5 (nedostatočný)

Pri kontrole praktických zručností budú žiaci hodnotení slovne s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh, pri prezentácii projektov prebehne hodnotenie podľa kritérií na základe vzájomnej dohody (známkou, slovné hodnotenie) – hodnotí sa estetická, výtvarná, obsahová stránka, ako aj rečové zručnosti žiaka pri prezentácii.

Žiaci sú hodnotení a klasifikovaní v súlade s Metodickým pokynom č.22/2011R na hodnotenie žiakov základnej školy, ktoré schválilo MŠ SR pod č.:2011-3121/12824:4-921 s platnosťou od 1. 5. 2011.

Pri hodnotení výsledkov práce žiaka sa postupuje v súlade s:

- výchovno-vzdelávacími požiadavkami vzdelávacích programov,
- požiadavkami na rozvoj všeobecných kompetencií,
- učebnými plánmi, učebnými osnovami a štandardami.